

Predikan i Kindaholms församling 2014 av Tobias Bäckström

12 sönd efter tref

"Friheten i Kristus"

2 Mos 32:10-12

Gal 4:31-5:6

Mark 23-28

Ps:281, 656, 289, 393, 10

"Friheten är ditt vackra namn" sjunger Björn Afzelius i Sång till friheten. Alla önskar vi frihet, vi vill vara fria människor. Samtidigt är det där med frihet inte alltid så enkelt. Som Björn Afzelius sjunger vidare: "Kampen är din fader, Framtiden ditt ansvar". Frihet kommer inte av sig själv, det går inte utan kamp. Och framförallt så medför frihet ansvar.

I Sverige har vi frihet att välja de som ska styra vårt land. Är vi inte nöjda med dem kan vi rösta bort dem. Det är en frihet som många i andra länder bara kan drömma om. Men det är en frihet som också medför ansvar: i en demokrati har man det ledarskap man förtjänar. Tar vi vara på den här friheten? Förvaltar vi den väl? Gör vi inte det finns risken att vi förlorar den i framtiden.

Ibland kanske saker och ting skulle vara enklare om man slapp friheten. Slapp ta ansvar och tänka själv, utan bara behövde göra det som man blir tillsagd att göra.

För vad är frihet egentligen? Att göra vad man vill? Men vad vill jag? Har jag inte en klar idé om vem jag är och vad jag faktiskt vill så blir det inte så mycket med den friheten. Då blir friheten att man gör det som faller en in, och då leder friheten in i nya bindningar där man blir fast i sina egna begär och nycker.

Evangelietexten handlar om hur människor kringkurit sin frihet och skapat sig en massa regler och traditioner. Det var tillåtet för resenärer att plocka ax från åkrar för att ha som reskost. En generositet för att underlätta för dem som behövde ut och resa. Men Sabbaten var ju en påbjuden vilodag! Också en fantastisk generositet. Tänk, Gud har gett oss ett bud, att vi ska *vila*, minst en dag i veckan. Jag tror att det psykologiskt är mycket bra för alla arbetsnarkomaner. Eller bara för alla som ofta känner sig otillräckliga. Är man *befallen* att vila, kan man göra det utan att få dåligt samvete, utan att tänka att jag borde ju ta itu med det och det.

Men de här två generösa sakerna hade man börjat väva massa regler kring. Man fick alltså inte arbeta på sabbaten, men då måste vi definiera vad som är arbete och skriva upp en lista på allt som man inte fick göra, tänkte man.

Att skörda var ju ett arbete, de kunde nog alla enas kring. Men så sträcktes denna definition ut till att även gälla om man ryckte lite ax för att få ihop en näve vetekorn att stilla sin hunger med.

Och så blev Sabbaten, som var till för att skänka vila och rekreation, något besvärligt! Sabbaten blev en dag då man ängsligt gick och aktade sig för att inte göra något som kunde

definieras som ”arbete”. Ja, ”gick”! Man fick inte ens gå mer än ett visst antal steg under dagen. Och när solen gick ner drog nog många en suck av lättnad; skönt att dagen är avklarad så vi kan börja leva som normala människor igen. Sabbaten var från början till för människorna, men det hade blivit tvärtom: människorna var till för att uppfylla sabbatsbudet.

Det är ett exempel på hur svårt det kan vara att hantera frihet, hur lätt friheten förvandlas till tvång.

Och det finns en dubbelhet med friheten. Martin Luther uttrycker det väl i sin bok Om en kristen människas frihet där han ställer upp två satser: ”1. En kristen människa är den friaste herre över allting och ingen underdånig. 2. En kristen människa är alltings mest tjänstvillige tjänare och alla underdånig.”

Vad menar han? Vi kan väl inte vara både ock? Både fria och herrar över oss själva samtidigt som vi är allas underdåniga tjänare?

Svaret på det kan sammanfattas i orden: *frihet från* och *frihet till*. Jesus har befriat oss, vi är fria människor, fria från synden och från lagen. Ingen kan längre anklaga oss för de fel och synder vi har gjort, Jesus har med sin död på korset friat oss. Det är frihet *från*, precis som sabbaten var fri från arbete.

Men vad ska vi sen göra med vår frihet? Vad ska vi fylla den med? Om vi inte tar ansvar för vår frihet och gör något bra av den fastnar vi snart i annan ofrihet. Därför behövs också frihet *till* något.

När Jesus och hans lärjungar, demonstrativt, gick och ryckte ax mitt framför ögonen på de ilska fariséerna, så betydde inte det att Jesus önskar laglöshet. Han är inte anarkist! Han visar på regler som vi inte behöver följa, men erbjuder oss samtidigt något annat att följa: nämligen honom själv.

Som kristna följer vi inte lagen. Vi följer Jesus! Det är frihet *från* och frihet *till* på samma gång. Vi är fria till att följa honom och tjäna honom. Fria att vandra i hans efterföljd.

Luther skriver vidare: ”Goda gärningar gör inte en god man, men en god man gör goda gärningar.” Ja, hur noga vi än är för att följa lagens goda gärningar så blir vi inte goda inom oss av det. Vi kan ju göra de goda gärningarna av plikt, inte för att vi egentligen vill det.

Men en god man gör goda gärningar för att han vill det! För att han väljer att göra det av frihet. Det är det som friheten i Kristus går ut på: fri från lag och plikt kan jag tjäna Kristus och min nästa.

Det fanns många regler som Jesus hade kunnat välja att bryta mot för att väcka debatt om sabbatsbudet. Kanske var det ingen tillfällighet att Jesus valde att just att rycka ax från sädesfältet. Vetekornen var reskost för de som var på vandring.

Även vi behöver reskost på vår livsvandring. Nattvardens bröd och vin är den andliga kost vi behöver som vi lever av. Vi har friheten att gå till mässa varje söndag, en frihet att ta emot Kristus själv under bröd och vin.